

Motion till riksdagen 2019/20:3544

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2019/20:118 Ungdomsövervakning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kombination av inskränkningar i rörelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder på grund av misskötsamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ungdomsövervakning endast bör kunna dömas ut för omyndiga gärningspersoner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns ett behov av ändamålsenliga åtgärder mot unga lagöverträdare. Straffrätten i Sverige har under flera år betingats av otillräckliga reaktioner på ungas brottslighet. Kriminaliserade gärningar ska mötas av en proportionerlig reaktion från samhället för att visa på allvaret i gärningsmannens agerande. Verkställigheten av straffet är en del av detta. Det rehabiliterande syftet är endast en del av straffets syfte. I den mån gärningen inte motiverar ett frihetsberövande straff finns det ändå anledning att se över effektiva åtgärder som leder till minskad recidivrisk men ändå upprätthåller effektiv kontroll av de som begått brott. De åtgärder mot unga som hittills funnits har inte uppfyllt dessa kriterier. Sverigedemokraterna välkomnar därför regeringens proposition och fullföljandet av SOU 2012:34 Nya påföljder samt Ds 2017:25 Nya ungdomspåföljder.

Inskränkningar i rörelsefriheten

De inskränkningar i rörelsefriheten som propositionens förslag innebär är godtagbara. Utgångspunkten att inskränkningarna bör utformas på ett sådant sätt att de är ägnade att förebygga den dömdes återfall i brott är essentiell. Det är därför anmärkningsvärt att

regeringen, till skillnad från Kriminalvården, inte anser att helghemarrest ska vara möjligt att kombinera med en eller flera andra typer av rörelseinskränkningar. Regeringens ståndpunkt i denna fråga torde anses stå i strid med de utgångspunkter för utformningen av inskränkningarna som redogörs för. Syftet för inskränkningarna är att förebygga recidiv på individnivå. För att uppnå detta bör enligt regeringen utformningen i möjligaste mån anpassas till vad som är lämpligast i det enskilda fallet. Med hänvisning till behovet av likformighet och rättssäkerhet anförs att det bör finnas ”en typ av inskränkning som kan vara generellt tillämpbar, och som kan utgöra såväl en måttstock som en övre gräns för hur ingripande rörelseinskränkningen kan vara”. Sverigedemokraterna delar denna synpunkt, men anser till skillnad från regeringen att detta inte motiverar ställningstagandet att helghemarrest inte kan kombineras med en eller flera andra inskränkningar av rörelsefriheten. Det kan finnas, som remissinstanser som Kriminalvården påpekar, ett behov av att exempelvis under vissa helgdagar, såsom Valborg, där riskmiljöer förekommer meddela föreskrifter i övrigt. Med anledning av vad som nu anförts bör riksdagen ge regeringen tillkänna att olika rörelseinskränkande föreskrifter ska kunna kombineras med helghemarrest. En utredning om den maximala omfattningen av detta bör tillsättas och skyndsamt genomföras i syfte att revidera den lagstiftning som propositionen föreslår.

Åtgärder på grund av misskötsamhet

Institutet som påföljden ungdomsövervakning innebär är relativ frihet under ansvar. Syftet med påföljden är att skapa förutsättningar för den enskilde att inom ramen för påföljden aktivt ta steg tillbaka till laglydighet samtidigt som samhället utövar kontroll över riskerna med den relativa friheten. Åtgärderna som anförs under avsnitt 5.5 i propositionen bör bemötas med viss skepsis. Ringa fall av överträdelser av verkställighetsplanen bör inte föranleda ett undanröjande, men rekvisitet *väsentlig* bör anses vara för högt ställt. Upprepade moment av överträdelser av föreskrifter även av ringa art bör kunna motivera ett undanröjande av påföljden, om inga godtagbara anledningar till överträdelserna finns. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Tillämpningsområde

De personer som är myndiga bör anses vara det även när påföljd för brott bestäms. Huvudregeln att ungdomsövervakning endast ska tillämpas för den som vid lagföringstillfället är under 18 år är således naturlig. Regeringen anförs dock att om det finns särskilda skäl bör ungdomsövervakning även kunna dömas ut för person som vid lagföringstillfället fyllt 18 men inte 21 år. I Regeringskansliet bereds nu, såsom regeringen anförs, SOU 2018:85 Slopade straffrabatt för unga myndiga. I likhet med de tillkännagivanden som ligger till grund för det ärendet bör även huvudregeln gällande myndiga lagöverträdare tillämpas i detta ärende. Ungdomsövervakning och andra särskilda påföljder för unga bör således endast kunna dömas ut för de som är omyndiga. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Bo Broman (SD)